

Poznańska Akademia Medyczna Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I
Wydział Nauk Medycznych –
Kierunek ratownictwo medyczne studia I stopnia
Szczegółowy program studiów – edycja 2024

Informacje ogólne					
Nazwa przedmiotu: Prawo medyczne					
1. Kod przedmiotu: RM I / 13		2. Liczba punktów ECTS: 3			
3. Kierunek:	RATOWNICTWO MEDYCZNE	7. Liczba godzin:	ogółem	wyklady	ćwiczenia /inne akt.
4. Specjalność:		8. Studia stacjonarne:	40	25	15
5. Rok studiów	I	9. Studia niestacjonarne:	40	25	15
6. Semestr:	I	10. Poziom studiów:	studia I stopnia		
Koordynator przedmiotu i osoby prowadzące (imię nazwisko, tytuł/stopień naukowy; mail kontaktowy):					
11. Forma zaliczenia:	Zaliczenie	12. Język wykładowy:	Polski		
Informacje szczegółowe					
1. Cele przedmiotu/ cele uczenia się:					
C1.	Zapoznanie studentów z obowiązującym porządkiem prawnym dotyczącym statusu i wykonywania zawodu ratownika medycznego.				
C2.	Przygotowanie studenta w zakresie umiejętności do posługiwania się przepisami prawnymi dotyczącymi prawa medycznego.				
C3.	Kształtowanie postawy studenta do posługiwania się wiedzą z zakresu prawa medycznego oraz pogłębiania i aktualizowania wiedzy z zagadnień prawnych.				
2. Wymagania wstępne: Brak					
2.Efekty ogólne zajęć:					
1. W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:					
Symbol efektu	Efekt ogólny				
EO_W01	medyczne czynności ratunkowe i świadczenia zdrowotne inne niż medyczne czynności ratunkowe, które mogą być udzielane przez ratownika medycznego;				
EO_W02	problematykę z zakresu dyscyplin naukowych – nauki medyczne i nauki o zdrowiu – w stopniu podstawowym;				

EO_W03	systemy ratownictwa medycznego w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej;
EO_W04	etyczne, społeczne i prawne uwarunkowania wykonywania zawodu ratownika medycznego;
EO_W05	potrzeby pacjentów niepełnosprawnych.
2. W zakresie umiejętności absolwent potrafi	
Symbol efektu	Efekt ogólny
EO_U01	rozpoznawać stany nagłego zagrożenia zdrowotnego;
EO_U02	przewodzić medyczne czynności ratunkowe i udzielać świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe udzielane przez ratownika medycznego;
EO_U03	podejmować działania w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób;
EO_U04	współdziałać z pracownikami jednostek systemu ratownictwa medycznego i innych podmiotów w zdarzeniach jednostkowych, mnogich, masowych i katastrofach;
EO_U05	inicjować, wspierać i organizować działania społeczności lokalnej na rzecz upowszechniania zasad udzielania pierwszej pomocy;
EO_U06	promować znajomość zasad udzielania pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy i medycznych czynności ratunkowych;
EO_U07	planować własną aktywność edukacyjną i stale podnosić swoje kwalifikacje w celu aktualizacji wiedzy;
EO_U08	przeprowadzać badania kwalifikacyjne do szczepień ochronnych i wykonywać szczepienia ochronne określone w przepisach prawa, realizować obowiązujące procedury w przypadku wystąpienia niepożądanego odczynu poszczepiennego (NOP) oraz prowadzić sprawozdawczość w zakresie szczepień ochronnych;
EO_U09	współpracować z rodziną lub opiekunem pacjenta w zakresie wykonywanych zadań zawodowych oraz prowadzonych działań edukacyjnych;
EO_U010	komunikować się z pacjentem oraz z jego rodziną lub opiekunem, z uwzględnieniem przypadku zgonu pacjenta, a także z osobami wykonującymi inne zawody medyczne, wykorzystując różne metody i techniki komunikacji oraz przeprowadzać negocjacje w celu rozwiązywania problemów i konfliktów w zespole;
EO_U011	podawać pacjentowi produkty lecznicze różnymi drogami zgodnie z uprawnieniami zawodowymi ratownika medycznego lub pisemnym zleceniem lekarskim w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie;
EO_U012	dokonywać analizy jakości świadczeń zdrowotnych udzielanych w ramach wykonywania zawodu ratownika medycznego i podejmować działania na rzecz jej poprawy; organizować pracę własną oraz współpracować w zespole.

3. W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:				
Symbol efektu		Efekt ogólny		
EO_KS01		aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem;		
EO_KS02		przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;		
EO_KS03		wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw i potrzeb;		
EO_KS04		organizowania pracy własnej i współpracy w zespole, w tym z osobami wykonującymi inne zawody medyczne, oraz w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;		
EO_KS05		dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;		
EO_KS06		kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;		
EO_KS07		przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu.		
3. Efekty uczenia się szczegółowe:				
W zakresie wiedzy(absolwent zna i rozumie)				
Symbol ogólnego o efektu uczenia się	Symbol szczegółowego efektu uczenia się	Opis szczegółowego efektu uczenia się dla przedmiotu	Sposób weryfikacji efektu	Symbol celu przedmiotu / celu uczenia się
EO_W02 EO_KS05 EO_KS07	B.W20.	prawne, organizacyjne i etyczne uwarunkowania wykonywania zawodu ratownika medycznego, z uwzględnieniem miejsca zatrudnienia i pełnionej funkcji;	weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się	C1, C2, C3
EO_W02 EO_KS05 EO_KS07	B.W38.	aspekty prawne, organizacyjne, etyczne i społeczne przeszczepiania tkanek, komórek i narządów;	odbywa się w formie odpowiedzi ustnej lub	C1, C2, C3
EO_W02 EO_KS05 EO_KS07	B.W39.	przepisy prawa dotyczące ratownictwa medycznego, w tym zasady odpowiedzialności pracowniczej, zawodowej, cywilnej i karnej związanej z wykonywaniem zawodu ratownika medycznego, z uwzględnieniem zdarzenia niepożądanego, przewinienia zawodowego i błędu medycznego;	przygotowania i wygłoszenia prezentacji lub zaliczenia pisemnego	C1, C2, C3

W zakresie umiejętności (absolwent potrafi)				
Symbol ogólnego efektu uczenia się	Symbol szczegółowego efektu uczenia się	Opis szczegółowego efektu uczenia się dla przedmiotu	Sposób weryfikacji efektu	Symbol celu przedmiotu / celu uczenia się
EO_U7 EO_KS05 EO_KS07	B.U4.	udzielać informacji o podstawowych zabiegach i czynnościach dotyczących pacjenta oraz informacji na temat jego stanu zdrowia;	weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się odbywa się w formie odpowiedzi ustnej lub przygotowania i wygłoszenia prezentacji lub zaliczenia pisemnego	C1, C2, C3
EO_U7 EO_KS05 EO_KS07	B.U6.	przestrzegać praw pacjenta;		C1, C2, C3
4. Treści programowe:				
Symbol treści programowych uczenia się	Treści programowe		Liczba godzin	Symbol szczegółowego efektu uczenia się
Wykłady				
T_1	Istota i pojęcie prawa. Pojęcie systemu prawa i zasady tego systemu. Gałęzie prawa.		1	B.W20, B.W38 B.W39 EO_KS05 EO_KS07
T_2	Pojęcie normy prawnej i przepisu prawnego. Źródła prawa ich podziały i hierarchia. Zdarzenia prawne. Stosunek prawny i jego rodzaje. System źródeł praw w Polsce. Procedura tworzenia i uchwalania aktów prawnych. Organy promulgacyjne. Struktura wewnętrzna aktów prawnych. Wykładnia prawa: Organy powołane do dokonywania wykładni prawa. Organizacja wymiaru sprawiedliwości.		1	B.W20, B.W38 B.W39 EO_KS05 EO_KS07
T_3	Podstawowe elementy prawa cywilnego. Podstawowe pojęcia i instytucje prawa		1	B.W20, B.W38 B.W39 EO_KS05

	cywilnego: stosunek prawny, osoba fizyczna, osoba prawna, zdolność prawna, zdolność do czynności prawnych. Prawo podmiotowe. Ogólne zagadnienia umów cywilno- prawnych.		EO_KS07
T_4	Zakres pojęcia wykonywania zawodu ratownika medycznego Podstawy prawne wykonywania zawodów medycznych. Prawa i obowiązki ratownika medycznego wynikające z wykonywania zawodu. Odpowiedzialność prawna wynikająca z wykonywania zawodu: zawodowa, karna, cywilna.	1	B.W20, B.W38 B.W39 EO_KS05 EO_KS07
T_5	System Państwowego Ratownictwa Medycznego w świetle przepisów prawa publicznego i w strukturze administracji publicznej. Ustawa o Państwowym Ratownictwie Medycznym, regulacje prawne zawodu ratownika medycznego. Powiązania organizacyjne i kompetencyjne PRM, KSRG i UoOP (rola, uprawnienia i obowiązki prawne ratownictwa medycznego w systemie ochrony zdrowia i w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym oraz w ochronie przeciwpożarowej).	1	B.W20, B.W38 B.W39 EO_KS05 EO_KS07
T_6	Podstawy prawa pracy. Prawne formy wykonywania pracy przez ratownika medycznego. Zatrudnienie pracownicze i cywilnoprawne ratowników medycznych. Zasady wykonywania zawodu ratownika medycznego w ramach działalności gospodarczej. Zasady BHP i ergonomii pracy ratownika medycznego.	1	B.W20, B.W38 B.W39 EO_KS05 EO_KS07
T_7	Prawne pojęcie zabiegu leczniczego. Prawny wymiar zgoda na leczenie pacjenta. Prawna regulacja tajemnica zawodowa. Rodzaje, zasady prowadzenia oraz rola dokumentacji medycznej. Stwierdzenie zgonu - aspekty formalne.	1	B.W20, B.W38 B.W39 EO_KS05 EO_KS07
T_8	Prawo medyczne a prawa pacjenta. Regulacje międzynarodowe i ustawodawstwo polskie regulujące prawa	1	B.W20, B.W38 B.W39 EO_KS05 EO_KS07

	pacjenta. Eksperyment medyczny i jego uwarunkowania.		
T_9	Wybrane zagadnienia z prawa karnego: przesłanki i zasady odpowiedzialności karnej, pojęcie i rodzaje przestępstw - przestępstwa przeciw życiu i zdrowiu. Wina umyślna, wina nieumyślna, niedopełnienie obowiązków, przekroczenie uprawnień. Kontratypy: stan wyższej konieczności, obrona konieczna.	1	B.W20, B.W38 B.W39 EO_KS05 EO_KS07
T_10	Błąd medyczny i niepowodzenie lecznicze. Kazyistyka prawnych konsekwencji nieprawidłowego postępowania medycznego. związanych z naruszeniem obowiązku ratowania życia.	2	B.W20, B.W38 B.W39 EO_KS05 EO_KS07
T_11	Obowiązek ratowania życia i jego realizacja w praktyce. Eutanazja a zaprzestanie czynności uporczywego pootrzymywania życia– aspekty etyczne i prawne. Pacjenci w stanie terminalnym. Postępowania przymusowe w medycynie.	2	B.W20, B.W38 B.W39 EO_KS05 EO_KS07
T_12	Ratownictwo medyczne w prawie międzynarodowym. Międzynarodowe prawne regulacje ochrony zdrowia i życia oraz bioetyczne. Deklaracja Genewska, Deklaracja Helsińska i Tokijska, Europejska Konwencja o ochronie Praw człowieka i podstawowych wolności, WHO- Światowa Organizacja Zdrowia, MCK- Międzynarodowy Czerwony Krzyż.	2	B.W20, B.W38 B.W39 EO_KS05 EO_KS07
Ćwiczenia			
Symbol treści programowych uczenia się	Treści programowe	Liczba godzin	Symbol szczegółowego efektu uczenia się
T_1	Zespół wypalenie zawodowego w ratownictwie medycznym, potrzeba i znaczenie wsparcia psychicznego dla ratownika medycznego.	1	B.U4, B.U6 EO_KS05 EO_KS07
T_2	Wskazane cechy charakteru jakie powinien prezentować ratownik medyczny, ich znaczenie w udzieleniu świadczeń oraz ich znaczenie dla ratownika medycznego.	1	B.U4, B.U6 EO_KS05 EO_KS07

T_3	Zagrożenia towarzyszące pracy ratownika medycznego, wypadki, zdarzenia losowe, na które może być narażony ratownik medyczny podczas wykonywania swoich obowiązków zawodowych.	1	B.U4, B.U6 EO_KS05 EO_KS07
T_4	Obowiązek udzielenia pomocy, odmowa udzielenia pomocy, zagrożenia dla ratownika medycznego wynikające z nieudzielenia pomocy, przesłanki prawne odmowy wykonania zlecenia lekarskiego.	1	B.U4, B.U6 EO_KS05 EO_KS07
T_5	Zasady organizacji akcji medycznej, ratowniczej przez członków ratownictwa medycznego, najważniejsze obowiązki.	1	B.U4, B.U6 EO_KS05 EO_KS07
T_6	Akcja ratownicza ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa ratownika medycznego.	1	B.U4, B.U6 EO_KS05 EO_KS07
T_7	Samorząd ratowników medycznych jako organ chroniący interesy zawodowe ratowników medycznych.	1	B.U4, B.U6 EO_KS05 EO_KS07
T_8	Pacjent pediatryczny w pracy ratownika medycznego, różnice i najważniejsze zasady.	1	B.U4, B.U6 EO_KS05 EO_KS07
T_9	Wyrażenie zgody przez pacjenta na udzielenie świadczenia, zakres podmiotowy oraz kompetencje osób upoważnionych do wyrażenia zgody, konsekwencji braku pozyskania zgody, udzielenie świadczenia bez zgody pacjenta.	1	B.U4, B.U6 EO_KS05 EO_KS07
T_10	Ustawa o zawodzie ratownika medycznego i samorządzie ratowników medycznych, jej znaczenie. Zasady postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej.	1	B.U4, B.U6 EO_KS05 EO_KS07
T_11	Ratownik medyczny jako psychoterapeuta podczas zdarzenia medycznego dla pacjenta dorosłego, pacjenta małoletniego i rodziny.	1	B.U4, B.U6 EO_KS05 EO_KS07
T_12	Sytuacje stresujące, trudne i obciążające w pracy ratownika medycznego.	1	B.U4, B.U6 EO_KS05 EO_KS07
T_13	Zakres obowiązków ratownika medycznego w zakresie przekazywania informacji pacjentowi, dotyczącego stanu zdrowia oraz świadczeń medycznych i znaczenie komunikatu w aspekcie zdrowia.	1	B.U4, B.U6 EO_KS05 EO_KS07

T_14	Obowiązek prowadzenia dokumentacji medycznej przez ratownika medycznego i jej znaczenie.	1	B.U4, B.U6 EO_KS05 EO_KS07
T_15	Poszanowanie godności i intymności pacjenta, ze wskazaniem zagrożeń niespełnienia przesłanek.	1	B.U4, B.U6 EO_KS05 EO_KS07
* treści zajęć do zrealizowania z uwzględnieniem nauczania i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.			
5.Warunki zaliczenia:			
<p>Ocena niedostateczna (2)</p> <p>Student:</p> <ol style="list-style-type: none"> nie posiada podstawowej wiedzy z zakresu treści objętych przedmiotem, nie potrafi ocenić przydatności podstawowych metod, narzędzi lub procedur omawianych w ramach zajęć, nie potrafi przedstawić podstawowych umiejętności ani sposobu rozwiązania omawianych zagadnień, nie wykazuje umiejętności krytycznej oceny swojej wiedzy i podejmowanych decyzji, odpowiedź ustna jest niepoprawna, niespójna lub uniemożliwia ocenę osiągnięcia efektów kształcenia. <p>Ocena dostateczna (3)</p> <p>Student:</p> <ol style="list-style-type: none"> posiada podstawową, choć nieprecyzyjną wiedzę z zakresu treści objętych przedmiotem, potrafi w ograniczonym stopniu i z błędami ocenić przydatność omawianych metod, narzędzi lub procedur, potrafi zaprezentować podstawowe umiejętności i sposób rozwiązania zagadnień, choć z widocznymi brakami, wykazuje minimalną umiejętność krytycznej oceny swojej wiedzy i działań, odpowiedź ustna jest poprawna w zakresie minimum programowego, lecz niepełna lub fragmentaryczna. <p>Ocena ponad dostateczna (3+)</p> <p>Student:</p> <ol style="list-style-type: none"> posiada wiedzę na poziomie dostatecznym, prezentując ją w sposób bardziej uporządkowany i pewny, potrafi ocenić przydatność omawianych metod, narzędzi lub procedur z mniejszą liczbą błędów niż na poziomie dostatecznym, potrafi zaprezentować podstawowe umiejętności i sposób rozwiązania zagadnień w sposób bardziej kompletny, wykazuje rosnącą umiejętność krytycznej oceny swojej wiedzy i działań, odpowiedź ustna jest w większości poprawna, choć nadal nie w pełni rozwinięta. 			

Ocena dobra (4)

Student:

1. posiada dobrą, choć nie w pełni precyzyjną wiedzę dotyczącą treści objętych przedmiotem,
2. potrafi dobrze, choć nie bezbłędnie ocenić przydatność omawianych metod, narzędzi lub procedur,
3. potrafi poprawnie zaprezentować wymagane umiejętności oraz sposób rozwiązania zagadnień,
4. wykazuje dobrą, choć nie w pełni rozwiniętą umiejętność krytycznej oceny swojej wiedzy i podejmowanych decyzji,
5. odpowiedź ustna jest logiczna, spójna i w większości poprawna.

Ocena ponad dobra (4+)

Student:

1. posiada wiedzę wyraźnie powyżej poziomu dobrego, prezentując ją w sposób uporządkowany i pewny,
2. potrafi trafnie ocenić przydatność omawianych metod, narzędzi lub procedur, popełniając jedynie nieliczne drobne błędy,
3. potrafi zaprezentować wymagane umiejętności oraz sposób rozwiązania zagadnień w sposób niemal pełny,
4. wykazuje dobrze rozwiniętą umiejętność krytycznej oceny swojej wiedzy i decyzji,
5. odpowiedź ustna jest merytoryczna, spójna i w dużej mierze wyczerpująca.

Ocena bardzo dobra (5)

Student:

1. posiada bardzo dobrą i precyzyjną wiedzę dotyczącą treści objętych przedmiotem,
2. potrafi trafnie i w pełni uzasadnić ocenę przydatności omawianych metod, narzędzi lub procedur,
3. potrafi bardzo dobrze zaprezentować wymagane umiejętności oraz sposób rozwiązania zagadnień,
4. wykazuje wysoką umiejętność krytycznej oceny swojej wiedzy, decyzji i działań,
5. odpowiedź ustna jest pełna, uporządkowana, merytoryczna i zgodna z aktualnymi standardami.

Ocena bardzo dobra - 91%-100% znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne

Ocena ponad dobra - 84%-90% ponad dobra wiedza , umiejętności i kompetencje społeczne

Ocena dobra – 75%-83% dobra wiedza , umiejętności i kompetencje społeczne

Ocena dostateczna plus (dość dobry) – 69%-74%– dostateczna wiedza umiejętności i kompetencje społeczne

Ocena dostateczna - 60%-68% dostateczna wiedza umiejętności i kompetencje społeczne

Ocena niedostateczna - poniżej 60 % niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne

6. Metody prowadzenia zajęć:**Wykład:** Wykłady multimedialne, techniki interaktywne, prelekcje, seminaria, fantomy.**Ćwiczenia:** Wykłady multimedialne, ćwiczenia praktyczne, techniki interaktywne, fantomy, diagnostyka obrazowa, analiza przypadków, praca w grupach.

7. Literatura (podajemy wyłącznie pozycje do przeczytania przez studentów a nie wykorzystywane przez wykładowcę)

Literatura obowiązkowa:

1. Paszkowska M. Prawo dla ratowników medycznych. Wydawnictwo Difin, Warszawa 2016.
2. Ustawa o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz.U. z 2006r. Nr 191, poz.1410 z późn. zm).
3. Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 grudnia 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu medycznych czynności ratunkowych, które mogą być podejmowane przez ratownika medycznego (Dz.U. Nr 4, poz. 33).
4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2006 r. w sprawie rodzajów i zakresu dokumentacji medycznej w zakładach opieki zdrowotnej oraz sposobu jej przetwarzania (Dz.U. 2006 nr 247 poz. 1819 z późniejszymi zmianami).
5. Inne wskazane przez wykładowcę akty prawne.

Literatura zalecana:

1. Karkowska D., Prawa Pacjenta, Wolters Kluwer, Warszawa 2009.
2. Dukiet-Nagórska T., Autonomia pacjenta a polskie prawo karne, Oficyna a Wolters Kluwer business, Warszawa 2008.
3. Sieńko A., Prawo ochrony zdrowia, Wyd. Wolters Kluwer. Kraków 2006.
4. Nesterowicz M., Prawo medyczne, Wyd. Dom Organizatora, Toruń 2005.
4. Prawo dla ratowników medycznych / Małgorzata Paszkowska. - Warszawa: Difin, 2016.
5. Prawo ratownicze / Józef Jan Skoczylas. - Warszawa : Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, 2007.
6. Prawo ratownicze / Józef Jan Skoczylas. - Wyd.2. - LexisNexis Sp. z o.o., 2011.

**8. Kalkulacja ECTS – proponowana:
(na podstawie poniższego przykładu)**

Forma aktywności/obciążenie studenta	Godziny na realizację	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Godziny zajęć (wg planu studiów) z wykładowcą	40	40
Praca własna studenta	35	35
Suma godzin	75	
Liczba punktów ECTS wykłady	1	
Liczba punktów ECTS ćwiczenia	0,6	
Liczba punktów ECTS praca własna studenta	1,4	
Suma punktów ECTS	3	

Niniejszy dokument jest własnością Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I i nie może być kopiowany, przetwarzany, publikowany, przegrywany, przesyłany pocztą, przekazywany, rozpowszechniany lub dystrybuowany w inny sposób.

Dokument podlega ochronie wynikającej z ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych.